

UDENRIGSMINISTERIET

Samrådsspørgsmål B om dansk stemmeafgivning under punkt 7 i Menneskerettighedsrådet til besvarelse den 22. november 2019

Til:
Udenrigsministeren
Enhed:
MENA, JTFM
Dato:
18-11-2019
Sag: 2019 - 42079

TALEPUNKT

Tak for muligheden for at svare på spørgsmålene om regeringens holdning til afstemninger under punkt 7 på Menneskerettighedsrådets dagsorden. Jeg vil besvare de to spørgsmål hver for sig.

* * *

Første delspørgsmål lyder: *Ministeren bedes redegøre for, hvorfor der er ændret i regeringens holdning, således at der nu fra dansk side ikke længere som princip undlades at stemme under det faste punkt 7 om Israel i FN's Menneskerettighedsråd?*

[Korrektioner]

Inden vi går i gang med sagens substans, vil jeg gerne starte med at korrigere tre ting, som har betydning for vores videre diskussion.

Det er for det første, at titlen på dagsordenspunkt 7 er: ”*Menneskerettighedssituationen i Palæstina og de besatte arabiske områder*”. Det er altså ikke et dagsordenspunkt, der beskæftiger sig med forhold i Israel - men alene forholdene i de besatte områder.

Når det er sagt, vil jeg gerne allerede her slå fast, at det er regeringens holdning, at der ikke bør være et særskilt dagsordenspunkt, der omhandler én konkret landespecifik situation. Det gør punkt 7 desværre. Jeg vil komme tilbage til det forhold senere i min besvarelse.

For det andet: regeringen har ikke ændret sin holdning. For regeringen har endnu ikke fastlagt sin holdning til de specifikke afstemninger, der måtte komme under punkt 7.

For det tredje vil jeg minde om, at den daværende regering på Menneskerettighedsrådets samling i marts 2019 besluttede at stemme nej til alle resolutioner under punkt 7. Der var altså ikke tale om, at den daværende regering undlod at stemme.

[Regeringens tilgang til punkt 7 - forhandlingerne i Geneve]

Lad mig herefter redegøre for regeringens tilgang til punkt 7 på Rådets dagsorden og herunder prøve at beskrive, hvordan forløbet frem mod afstemningerne næste år kunne blive.

Rådet samles næste gang i perioden fra den 24. februar - 20. marts 2020. Der er således godt fire måneder til, at Danmark som medlem af Rådet skal stemme om resolutioner på menneskerettighedsområdet, herunder resolutioner under punkt 7. Vi kender ikke det præcise indhold af de resolutioner i dag.

[EU-delegationens særlige rolle]

Men vi har en forventning om, at forløbet i Geneve som tidligere år kommer til at indebære forhandlinger mellem EU-delegationen og palæstinenserne helt frem til stemmeafgivningen. Som bekendt er det EU-delegationen i Geneve, der på alle EU-landenes vegne leder de årlige forhandlinger med palæstinenserne om resolutionerne under punkt 7.

EU forhandler med den palæstinensiske side om tekstindrømmelser med udgangspunkt i EU's fælles politik på området. Centralt står her EU's rådskonklusioner om den mellemøstlige fredsproces, lige som eksempelvis relevante tekster vedtaget i FN's Sikkerhedsråd spiller en rolle.

EU's logik er, at resolutionerne under punkt 7 på grund af Rådets sammensætning under alle omstændigheder vil blive vedtaget, og at EU i de konkrete forhandlinger med palæstinenserne kan bidrage til, at teksterne bliver mere balancerede. Det langsigtede mål for EU er, at resolutionerne under punkt 7 flyttes til andre dagsordenspunkter. En sådan flytning sker kun, hvis palæstinenserne gennem forhandlingerne med EU ser en fordel i det. I 2019 tog den palæstinensiske side et væsentligt skridt og flyttede én resolution væk fra punkt 7.

Det er klart, at EU ikke kan opnå indrømmelser i forhandlingerne med palæstinenserne, medmindre man har noget at forhandle med. I den konkrete sammenhæng i Geneve forudsætter indrømmelser fra palæstinensisk side, at EU kan levere en betydelig opbakning til resultatet af forhandlingerne.

Det betyder helt konkret, at EU's indflydelse og mulighed for indrøm-
melser fra den palæstinensiske side i sidste ende hænger nøje sammen
med stemmeafgivningen under punkt 7 fra EU-medlemmerne af Rådet.
For palæstinenserne har EU's stemmeafgivning afgørende betydning.
Derfor forhandles resolutionerne udelukkende med EU - selv om det
naturligvis er alle 47 medlemmer af Rådet, der i sidste ende skal stemme
om dem.

Det er en væsentlig platform for EU for at søge indflydelse på forhand-
lingerne, og den vil regeringen prøve at få mest muligt ud af - også i
forhold til forhandlingerne om punkt 7. Derfor går Danmark aktivt ind
i de kommende drøftelser i Geneve.

Udskiftningerne blandt EU-landene i forhold til medlemskab af Rådet
gør det vanskeligt at forudse de årlige EU-stemmemønstre. I 2020 er
der imidlertid forventning om større EU-opbakning til et forhandlings-
resultat med palæstinenserne end i 2019.

[De danske overvejelser og principper for stemmeafgivning]

Dette var et overblik over, hvordan regeringen på det foreliggende
grundlag forventer forløbet frem mod samlingen i Rådet i 2020. Nu vil
jeg redegøre for, hvordan regeringen agter at håndtere processen i den
kommende tid.

Udgangspunktet er, at regeringen ikke føler sig bundet af den foregå-
ende regerings stemmeafgivning under punkt 7. Det gør vi ikke, fordi
beslutningen om at stemme imod som princip ligger langt fra, hvordan
Danmark normalt søger indflydelse internationalt og ikke mindst i EU-

og FN-regi som i denne situation. Hvis vi bare som den foregående regering stemmer imod som princip, vil vi ikke have nogen indflydelse.

Regeringen vil derfor lægge særlig vægt på to hensyn i forhold til punkt 7. De udgør regeringens centrale overvejelser for dansk stemmeafgivning i FN-sammenhæng i almindelighed.

For det første ser vi på indholdet af det, der skal stemmes om, inden vi fastlægger vores stemme. Særligt i forhold til punkt 7 indgår det også konkret, om en resolution er blevet flyttet væk fra punkt 7.

For det andet ser vi på EU-samarbejdet. Danmark gør i almindelighed sin indflydelse i FN gældende gennem EU, som spiller en stadig vigtigere rolle i FN inden for danske prioritetsområder. Så det har en betydning, at Danmark forbliver én af de stærkeste stemmer for et mere handlekraftigt og samlet EU på den internationale scene. Det harmonerer ikke med, at EU-lande fastlægger deres stemme, allerede inden sagen bliver drøftet i EU.

Hvert år forhandles og stemmes der om et stort antal ikke-bindende resolutioner og erklæringer i FN-regi. Danmark deltager i forhandlingerne og afstemningerne inden for rammerne af regeringens udenrigs- og indenrigspolitiske prioriteter, som løbende er genstand for drøftelse med Folketinget.

Regeringen arbejder derfor for størst mulig EU-koordination og enighed i forhold til de konkrete sager og på grundlag af den bestående

brede enighed i Folketinget om mange udenrigspolitiske emner, herunder traditionelt vanskelige emner som Mellemøsten. Det spor vil regeringen også prioritere i forhold til det danske medlemskab af Menneskerettighedsrådet.

Erfaringen er, at enegang i Rådet ikke fører til resultater. Hvis vi for alvor vil gøre en forskel, kræver det, at vi indgår i et tæt samarbejde med andre medlemmer. Det gælder som nævnt først og fremmest de andre EU-lande. Og i den konkrete situation med punkt 7 er netop EU-enighed den primære løftestang til at få et resultat i forhandlingerne, som vi kan bakke op om. Såvel i forhold til indholdet af resolutionerne som placeringen på dagsordenen.

Lad mig slutte besvarelsen af dette spørgsmål med kort at berøre forhandlingerne i FN's Generalforsamling. Her er det nemlig lykkedes EU - gennem tæt forhandling med palæstinenserne og med aktiv dansk deltagelse - at få reduceret antallet af resolutioner om konflikten fra 19 til 18. Et lille skridt. Men dog et skridt i den rigtige retning, som vi kan bygge videre på til næste år. Og vigtigst af alt viser det, hvad man kan opnå med konstruktiv deltagelse i forhandlingerne.

* * *

Det bringer mig til det andet spørgsmål, som lyder: ”...*hvorfor Danmark [dermed] arbejder for negativ særbehandling af Israel, når der eksempelvis ikke eksisterer faste særdagsordenspunkter i FN's Menneskerettighedsråd for lande som f.eks. Saudi Arabien, Yemen og Qatar, hvor der sker grove menneskerettighedskrænkelser?*”

[Korrektion]

Lad mig også her starte med at rette en misforståelse. Hverken Danmark eller regeringen arbejder for negativ særbehandling af Israel. **Den påstand kan jeg fuldstændigt afvise.**

Tværtimod er det som nævnt i starten af denne besvarelse regeringens holdning - helt som den foregående regerings - at punkt 7 ikke burde findes på Rådets dagsorden. Ligesom den opfattelse deles bredt i EU-kredsen.

Men punkt 7 er der altså. Etableringen af det indgik som en del af den politiske aftale om Rådet i 2006 - og det er ikke realistisk, at punktet bliver fjernet her og nu. Regeringen har derfor grundlæggende et andet syn end den foregående regering på, hvordan vi bedst håndterer den udfordring. Det kræver et langt sejt træk. Og regeringens vurdering er, at dette træk bedst sker i et tæt samarbejde med EU.

[Udtømmning af indhold under punkt 7]

Derfor vil vi i tæt samarbejde med EU fortsætte arbejdet for at udtømme punkt 7 på Menneskerettighedsrådets dagsorden, f. eks. ved gradvis flytning af resolutionerne til andre dagsordenspunkter, der behandler forskellige kritiske landesituationer. Vi vil også fortsætte med at følge den mangeårige EU-praksis om ikke at tale under den generelle debat under punkt 7.

Tilgangen reflekterer regeringens position og den grundlæggende danske praksis om at søge indflydelse gennem samarbejde - også i FN-regi.

[Afslutning]

Lad mig til sidst opsummere mine vigtigste pointer i dette samråd.

- Regeringen er utvetydigt imod eksistensen af det faste punkt 7 på Menneskerettighedsrådets dagsorden. Det er både principielt og i praksis forkert, at dette punkt er reserveret til én konkret landespecifik situation. Det har jeg meldt tydeligt offentligt ud, jeg har forud for samrådet understreget det i min skriftlige besvarelse til spørgeren, og jeg har gentaget det i dag.
- Regeringen arbejder derfor for helt at afskaffe punktet. Parallelt hermed vil vi i tæt samarbejde med EU fortsætte arbejdet for at tømme punkt 7 for indhold.
- Den mest effektive tilgang vil være den konstruktive linje, som den nye regering har anlagt. Vi vil ind i kampen - ikke se på den fra sidelinjen.

Tak.